

NAMMINERSORNERULLUTIK OQARTUSSAT · GRØNLANDS HJEMMESTYRE

Naalakkersuisut siulittaasuat
Landsstyreformanden

Landstingets Finansudvalg

EM 2006/52 - Forslag til lov om pengesedler i Grønland

28. september 2006
J.nr. 00.09

I forbindelse med Landstingets 1. behandling af forslag til lov om pengesedler i Grønland anmodede Landstinget om besvarelse af en række spørgsmål.

Postboks 1015
3900 Nuuk
Oq/tel +299 34 50 00
Fax +299 32 50 02
govsec@gh.gl
www.nanoq.gl

Landsstyret skal i det følgende søge at besvare de rejste spørgsmål.

- 1) Hvilke økonomiske fordele og/eller ulemper vil det have [med særlige grønlandske pengesedler] for den enkelte bruger internt i Grønland ? (Atassut)*
- 2) Kan grønlandske pengesedler uden problemer og uden særskilt afgift byttes med danske penge i danske pengeinstitutter ? (Katusseqatigiit Partiiat)*
- 3) Hvilke økonomiske fordele og/eller ulemper vil det have [med særlige grønlandske pengesedler] for den enkelte bruger fra udlandet ? (Atassut)*
- 4) Hvilke økonomiske fordele og/eller ulemper vil det have [med særlige grønlandske pengesedler] for den del af erhvervslivet i Grønland, der har direkte med pengesedler at gøre ? (Atassut)*

Svar til spørgsmål 1 - 4:

Pengesedler er et betalingsmiddel, på linie med Dankort, Akiliut kort og andre betalingskort, som ikke i sig selv medfører økonomiske fordele eller ulemper.

Danske kroner vil, også efter indførelse af grønlandske pengesedler, være et gyldigt betalingsmiddel i Grønland.

Den enkelte bruger internt i Grønland såvel som brugere fra udlandet vil forsat kunne foretage elektronisk overførsel af midler fra og til Grønland og internt i Grønland.

Medbringes fra Grønland til Danmark grønlandske pengesedler vil disse kunne ombyttes i danske pengeinstitutter på tilsvarende vis som det er tilfældet for færøske pengesedler. Det beror på de enkelte pengeinstitutter om der i forbindelse med ombytningen opkræves gebyr.

Som oplyst, i Landsstyrets svar af 27. april 2006 til Landstingsmedlem Lene Knüppel, har GrønlandsBANKEN oplyst at banken forventer at tage et gebyr på mellem 20 og 30 kr. for veksling mellem grønlandske og danske pengesedler.

Der vil imidlertid fra Finansrådet blive udsendt meddelelse til samtlige pengeinstitutter med henstilling om at foretage gebyrfri veksling af grønlandske pengesedler. Finansrådets henstilling følges typisk af pengeinstitutterne.

For pengeinstitutter, foretninger, hoteller og andre der modtager kontante betalinger vil det næppe give anledning til væsentlige problemer at skulle modtage såvel danske som grønlandske pengesedler.

Som oplyst i Landsstyrets svar af 27. april 2006 til Landstingsmedlem Lene Knüppel, har GrønlandsBANKEN oplyst at man ikke forventer, at butikkerne skal foretage sig yderligere end i dag.

5) Hvilke indikationer er der for, at Danmark kan bibeholde Kronen som møntenhed ? (Atassut)

Svar:

Økonomi og Erhvervsministeriet har oplyst følgende:

Den danske regering mener, at det vil være en fordel for Danmark at deltage i eurosamarbejdet.

På nuværende tidspunkt har regeringen ingen aktuelle planer om at udskrive en ny folkeafstemning men ønsker, at befolkningen får lejlighed til at tage stilling til euroforbeholdet, når tiden er moden. Tiden er ikke inde til at tage forbeholdet op, før der er en afklaring af situationen omkring forfatningstraktaten.

6) Hvilke penge politiske skridt skal Grønland være forberedt på at tage, såfremt Danmark vælger at indgå i den Europæiske møntunion ? (Atassut)

Svar:

Økonomi og Erhvervsministeriet har oplyst følgende:

Ved folkeafstemningen i år 2000 stemte den danske befolkning nej til et forslag om dansk euomedlemskab. Nationalbanken har herefter videreført sit arbejde under den forudsætning, at kronen er dansk valuta, indtil anden beslutning måtte blive truffet (jf. finansministerens svar på spørgsmål S 3572 af 27. marts 2006). Hvis Danmark eventuelt ophæver euroforbeholdet og tilslutter sig euroen, skal der tages stilling til Grønland (og Færøernes) valutaforhold.

Protokol 22 til EU-traktaten fastslår, at ESCB-statuttens artikel 14 vedrørende de nationale centralbanker ikke berører Nationalbankens ret til at udføre sine nuværende opgaver vedrørende de dele af Kongeriget Danmark, der ikke er en del af EU, dvs. Grønland og Færøerne, jf. statsministerens svar på spørgsmål S 2818

af 14. juni 2000, 'Redegørelse for konsekvenserne for Færøerne og Grønland af forfatningstraktaten mv.' (Udenrigsministeriet, 2005), bilag 14.1 til kapitel 14 i 'Danmark og euroen' (Økonomiministeriet og Finansministeriet, 2000) samt 'Redegørelse for overgang til euroen i tilfælde af dansk eurodeltagelse' (Økonomiministeriet, 1999).

Hvis Danmark skulle beslutte at deltage i euroen, vil det være muligt for Grønland (og Færøerne) at fortsætte med at anvende den danske krone, hvis dette måtte ønskes, jf. statsministerens svar på spørgsmål S 2589 af 1. april 2003.

En anden mulighed er, at der efter nærmere drøftelse med Kommissionen, Den Europæiske Centralbank og eurolandene kan forhandles en aftale om euroanvendelse på Grønland, såfremt Grønland skulle ønske det, jf. Udenrigsministeriets redegørelse af 29. marts 2005 om konsekvenserne for Færøerne og Grønland af forfatningstraktaten mv., statsministerens svar på spørgsmål S 2818 af 14. juni 2000, 'Redegørelse for overgang til euroen i tilfælde af dansk eurodeltagelse' (Økonomiministeriet, 1999) samt bilag 14.1 til kapitel 14 i 'Danmark og euroen' (Økonomiministeriet og Finansministeriet, 2000). Der er allerede i dag eksempler på, at områder uden for EU med snæver tilknytning til et land, der deltager i euroen, har fået adgang til at anvende euroen under bestemte betingelser.

7) Med hvilket beløb vil Grønlands andel af Nationalbankens overskud blive reduceret ved indførelse af grønlandske pengesedler? (Demokraterne)

Svar:

Økonomi og Erhvervsministeriet har oplyst følgende:

Af lovforslagets bemærkninger fremgår det, at der de seneste år er blevet overført 80 pct. af Nationalbankens overskud til staten. Efter denne praksis vil overførslen til staten blive reduceret som følge af meromkostningerne til produktionen af grønlandske sedler med 6,4 mio. kr. i perioden 2007 til 2008 samt med 800.000 kr. for perioden 2007 til 2010. Denne reduktion i overførslen til staten får tilsvarende afsmittende virkning på den forholdsmæssige andel, som Grønland og Færøerne får af statens andel af Nationalbankens overskud.

Af lovforslagets bemærkninger fremgår det, at lovforslaget ikke tilsigter at foretage ændringer af beregningen vedrørende Grønlands forholdsmæssige andel af Nationalbankens overskud.

Hvis det antages, at Grønlands forholdsmæssige andel er uændret i forhold til 2005 (vedr. overførslen i 2006), vil lovforslaget indebære, at overførslen til Grønland vil kunne blive reduceret som følge af meromkostningerne til produktionen af grønlandske sedler med ca. 65.800 kr. i perioden 2007 til 2008 samt med ca. 8.200 kr. for perioden 2007 til 2010. I alt en forventet samlet reduktion i perioden fra 2007 til 2010 på ca. 74.000 kr.

8) Kan de grønlandske pengesedler anvendes som gyldigt betalingsmiddel i Danmark? (Kattusseqatigiit)

9) *Siumut skal overfor Landsstyret kræve at det sikres, at fremtidige grønlandske sedler også kan anvendes indenfor rigsfællesskabet (Siumut)*

Svar:

Som anført i forslaget § 1 vil de grønlandske pengesedler være lovligt betalingsmiddel i Grønland. De grønlandske pengesedler kan alene anvendes som lovligt betalingsmiddel i Grønland.

Som oplyst, i Landsstyrets svar af 27. april 2006 til Landstingsmedlem Lene Knüppel, vil Landsstyret ikke arbejde for, at de grønlandske pengesedler skal kunne benyttes i hele rigsfællesskabet, da vi ikke kan påtvinge den danske og færøske befolkning at accepterer grønlandske pengesedler.

Ved lovligt betalingsmiddel, i folkemunde ofte kaldet "gangbar mønt", forstås de betalingsmidler, man har ret til at anvende til erhvervelse af varer og tjenesteydelser eller frigørelse fra en betalingsforpligtelse. I Danmark og Grønland er danske kroner lovligt betalingsmiddel medens udenlandsk valuta ikke er et lovligt betalingsmiddel.

Det kan dog være aftalt eller på anden måde gyldigt fastsat, at andre betalingsmåder skal anvendes eksempelvis kontooverførsler, betalingskort-transaktioner eller checks.

Det kan således frit aftales med en forretningsdrivende i Danmark, at betaling kan ske med en anden valuta eller med andet end danske pengesedler, f.eks. grønlandske eller færøske.

Grønlandske pengesedler vil således kunne anvendes også uden for Grønland, eksempelvis i forbindelse med et varekøb, men det forudsætter at sælgeren af varen vil modtage de grønlandske pengesedler som betaling.

Ikinngutinnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Hans Enoksen